

Editorial

Agustí Cerrillo

Les transformacions del dret en la societat de la informació que s'analitzen en aquesta revista no són únicament el resultat del desenvolupament tecnològic de la xarxa, sinó que també responen a l'evolució de les relacions que s'hi estableixen, fins fins al punt que, de vegades, les mobilitzacions ciutadanes per mitjà d'Internet tenen una incidència notable sobre l'activitat del legislador. Darrerament hem pogut veure diferents manifestacions d'aquesta situació.

Precisament, en aquest número de la revista s'analitza una de les innovacions legislatives que més controvèrsia ha suscitat a la xarxa: la coneguda com a «Llei Sinde», aprovada dins de la Llei d'economia sostenible el març del 2011 i desenvolupada reglamentàriament el desembre del mateix any. La Llei Sinde estableix un procediment administratiu per a perseguir les vulneracions de la propietat intel·lectual a internet. Aquesta llei atribueix a la Comissió de Propietat Intel·lectual la competència d'ordenar la retirada de continguts o la interrupció de serveis de la societat de la informació que vulnerin drets de propietat intel·lectual. A diferència d'altres desenvolupaments normatius en països del nostre entorn, que han establert sistemes que poden arribar a tallar de la connexió dels usuaris, la Llei Sinde s'adreça contra les presumptes infraccions dutes a terme pels prestadors de serveis, entre els quals s'inclouen els llocs web que proporcionen enllaços a continguts protegits. Aquesta llei ha rebut moltes crítiques, especialment pel fet d'atribuir a un òrgan administratiu la potestat de determinar si hi ha vulneració dels drets d'autor, qüestió que fins ara corresponia només a l'autoritat judicial. Tot i la gran contestació que va suscitar, la norma es va aprovar i la secció segona de la Comissió de Propietat Intel·lectual ja ha començat a actuar. En aquest sentit, el resultat contrasta amb altres iniciatives legislatives, com ara el projecte *Stop Online Piracy Act* (SOPA) als Estats Units, aturat en bona part per la mobilització dels internautes.

Amb relació a la *Llei Sinde*, publiquem el treball de Fernando Carbajo Cascón, professor titular de Dret mercantil de la Universitat de Salamanca, que s'ocupa dels aspectes substantius de la norma. Especialment, analitza el problema de què s'ha d'entendre per vulneració dels drets de propietat intel·lectual en el marc d'aquest procediment, examina les competències que la Llei Sinde confereix a la secció segona de la Comissió de Propietat Intel·lectual per afrontar aquestes vulneracions.

A més, en el monogràfic d'aquest número de la revista *Internet, Dret i Política* publiquem la versió escrita i desenvolupada de les conferències pronunciades per diferents experts en el VIII Congrés Internet, Dret i Política, que es va fer el juliol del 2012.

L'extensió de noves i diverses formes d'entreteniment per mitjà d'Internet genera situacions per a les quals les normes vigents no donen una solució que garanteixi adequadament els drets dels ciutadans i promogui prou l'activitat de les empreses. De fet, com resumeix Alamillo en el seu treball, «la temàtica de l'entreteniment en línia mostra la complexitat dels reptes jurídics que fa afrontar la projecció de la persona a la xarxa, en un fenomen de transformació de les institucions jurídiques, sovint dissenyades sobre les limitacions inherents a l'espai i el temps».

En primer lloc, Pedro A. de Miguel, catedràtic de Dret internacional privat a la Universitat Complutense de Madrid, analitza en el treball «Entreteniment en línia i protecció dels consumidors» l'impacte que l'expansió dels models de negoci de diferents operadors globals, basats generalment en les regles nord-americanes, pot tenir tant en la protecció del consumidor europeu (per exemple, en relació amb les clàusules contractuals, els mecanismes de tutela o el tractament de les dades personals) com en la competitivitat de les empreses europees.

A continuació, Greg Lastowka, professor de l'Escola de Dret Rutgers (Nova Jersey, EUA), planteja en l'article «Jardins tancats i Stationers' Company 2.0» els límits de la regulació vigent dels drets d'autor en el moment que el desenvolupament d'internet facilita que els intermediaris no autors proporcionin plataformes que constitueixen eines d'autoria, de publicitat i de distribució comercial. Això porta l'autor a observar que el desenvolupament dels drets d'autor digitals sembla que comporta una tornada als orígens, quan, més que protegir els autors, es persegueix regular el comerç dels treballs impresos.

En tercer lloc, Alberto Palomar, professor titular (acreditat) de Dret administratiu a la Universitat Carlos III, en el treball «Una anotació sobre la responsabilitat pública de regulació i control de l'activitat de joc a Espanya» exposa l'impacte del joc que es desenvolupa per mitjà d'internet en la distribució de competències entre l'Administració general de l'Estat i les comunitats autònomes. Així mateix, analitza el paper de la nova entitat independent de regulació del joc i l'impacte que el projecte de llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència que s'està tramitant en aquest moment pot tenir en el futur de la regulació del joc en evolucionar d'un model de regulador específic a un d'administració centralitzada.

Al seu torn, Antonio Troncoso, professor titular de Dret constitucional a la Universitat de Cadis i exdirector de l'Agència de Protecció de Dades de la Comunitat de Madrid, analitza a «Les xarxes socials a la llum de la proposta de Reglament general de protecció de dades personals» alguns aspectes de la proposta de Reglament general de protecció de dades, presentada el gener d'aquest any per la Comissió Europea, especialment relacionats amb riscos que l'extensió de les xarxes socials pot comportar per a la protecció d'aquest dret fonamental. En particular, en aquest primer lliurament del seu treball, Troncoso pondera l'abast de la nova regulació del responsable del tractament en el servei de xarxa social i la informació i el consentiment de l'interessat per al tractament i per a les cessions.

Tanca la secció d'articles el treball d'Ignacio Alamillo, que recull les conclusions principals del VIII Congrés IDP. A la vista de les idees exposades en el VIII Congrés Internet, Dret i Política, Alamillo afirma que «som en un moment important de canvi: l'adopció massiva per part de les persones de les diferents tecnologies del web social ha comportat una transformació important del model relacional, que ha afectat el substrat sociològic en què es basava el disseny de normes com la propietat intel·lectual, la formalització contractual de les relacions de consum i la protecció de dades personals i altres drets fonamentals».

Finalment, el lector trobarà la secció de novetats normatives vinculades a les tecnologies de la informació i la comunicació, aportada per Jordi García Albero.

<<http://idp.uoc.edu/ojs/index.php/idp/article/view/n15-editorial/n15-editorial-ca>>

DOI: <http://10.7238/idp.v0i15.1691>